

relse; dernæst en aarlig Statusopgjørelse, som virkelig kan vise tydelig, om Kasserne ere solvente eller ikke. Hvorvidt nu her det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) har Ret eller ikke Ret i sin Kritik af, at man vil vælge Regnskabsafsløggelsesdagen, for at udfinde Kurser paa de Papirer, der ligge i Sparekasserne, eller ikke — det mener jeg er et praktisk Spørgsmaal, som nærmere maa forhandles i det eventuelle Udvalg, og som jeg ikke skal yttre mig om. Der kan siges Noget for det, han yttrede, ogsaa Noget for det, her staar i Loven. Dernæst indeholder § 3 en Forpligtelse til Likvidation af Kassen, hvis det skulde vise sig, at den ikke var fuldstændig solvent; den forpligter til Anmeldelse heraf, og hvis det saa skulde vise sig, at det ikke kan redresseres forholdsvis hurtigt, saa til en Likvidation af Kassen; endvidere — men det er Noget, som maa siges egentlig talt at være selvsjælgelig — at Kasserens Bestyrelse maa være underkastet et effektivt Ansvar. Paa dette Punkt kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), som synes at fordrø en vis Hellighed og Ukrænkelighed for Sparekasserens Bestyrelse, som jeg ikke kan negte forekommer mig i højeste Grad urimelig. Sparekasserens Bestyrere ere ikke bedre end andre Menneſter; begaa de Noget, der strider mod Loven, maa de finde sig i at blive satte fast lige-saa godt som vi Andre, hvis vi skulle gjøre Noget mod Loven. — Af de andre Bestemmelser er der endnu een, som, endskiøndt jeg har nogen Tvivl om dens Nødvendighed, jeg dog kan forstaa, om end af andre end mine hidtil ansførte Grunde, at man kan gaa ind paa. Det er nemlig den foreslaaede Bestemmelse om Kasserens Overtskud og om Reserverfonden. Saaledes som Forholdene nu ere, er det virkelig svært at sige, hvem der egentlig eier denne Reserverfond. Sa, man kan sige, at en Sparekasse, naar den efterhaanden opsamler en Reserverfond, er en juridisk Person, som selv maa siges at eie den. Men Forholdet er i Virkeligheden saaledes, at Sparekasserebestyrelsen har Ret til efter den nugældende Lovgivning at anvende dette Overtskud, naturligtvis ikke til sit personlige Formaal, men til mange Ting, der slet ikke staa i Forbindelse med Sparekasserne, og som tidt og ofte ikke engang kunne siges at være offentlige, almennyttige Foretagender. Det forekommer mig derfor, at der ikke kan siges Noget imod, og at det ikke i og for sig er nogen Indskrænkning i den Frihed, som man kan fordrø, at der gives en Retregel om, hvad der skal gjøres ved, og hvorvidt der i det Hele kan handles med og disponeres over dette Overtskud, som Kasserne efterhaanden maatte opsamle. Angaaende den Regel desangaaende, der er indsat her i Loven, og om hvilken der er yttret, at den enten er alfor indgribende eller ikke betryggende nok, — begge disse

Anskuelser ere blevne udviklede her — skal jeg ikke udtale mig nærmere. Hvad jeg derimod ikke finder nogenjomhelst Grund til at gaa ind paa, og som jeg finder gaar fuldstændig udenfor, hvad der er nødvendigt for at gjøre det muligt for Sparerne selv at se, hvorledes Status er i den Kasse, hvori de ville indlætte deres Penge, — det er Bestemmelsen om Kasserens Bestyrelse, Bestemmelsen om Bestyrerens Lønningsforhold og den — jeg kan ikke negte for mig ubegribelige — Bestemmelse om at fastsætte en bestemt Renteprocent, nemlig, at der ikke maatte gives mere end 4 pCt. af Indskud. Det kan under almindelige Forhold være meget rigtig ikke at give mere end 4 pCt., men at bestemme det her ved Lov kan jeg under ingen Omstændigheder være med til. Hvad endelig Anbringelsen af Sparekasserens Midler angaar, kan man rolig overlade det til Kasserne. — Naar Sparekasserne ere forpligtede til offentlig Regnskabsafsløggelse og Statusopgjørelse og ere underkastede en bestemt Revision, saa kan jo enhver Mand, som vil og har Interesse af at se, derigennem se: Den Kasse er saa sikker, at jeg ganske rolig kan lade mine Penge blive staaende eller sætte flere Penge i den. — Derfor ere § 2 a—d Bestemmelser, som jeg under ingen Omstændigheder vil gaa ind paa. Hvis det nu skulde hælde sig, som meget godt kan være, at min Anskuelse om denne Sag ikke bliver den, der gaar igennem i det høje Thing, men at derimod den høitærede Minister faar sin Mening gennemført og altsaa faar saadanne Bestemmelser indførte, saa glæder det mig forsaavidt, at jeg hørte af den høitærede Minister, at han var betænkt paa, naar han skulde til at affatte en saadan Vedtægt, som han efter denne Lov skal affatte, at indføre fuldstændig forskellige Regler for de store og de smaa Sparekasser. Jeg kan nemlig ikke negte, at, da jeg først saae paa alle disse Bestemmelser, havde jeg den Opfattelse, at Meningen var, at man vilde uniformere det Hele, og derigennem fuldstændig ødelægge de smaa Sparekasser. Det glæder mig, som sagt, at se, at dette ikke er Meningen. Jeg tror nemlig, at der kan virkes meget godt gennem smaa Sparekasser, gennem smaa Spare- og Laanekasser for Arbeiderstanden saavel i Byerne som paa Landet. Naar de indrettes paa en fornuftig Maade, og der gives den tilbørlige Frihed i deres Bestyrelse, er det min Anskuelse, at man derigennem vil kunne komme videre og vil kunne hjælpe Smaaafolk mere, hvis man ellers vil hjælpe dem, enten ved sit Arbeide eller ved Stillingen af en Garantifond etc. end ved Alderdomsforsørgelseskasser og Siggende. De have den store Fordel fremfor disse, at de ere langt lettere at bestyre, at der er langt mindre Risiko for, at de blive insolvente, og at tillige, naar de bestyres af rent lokale Folk, saa vidt muligt udtagne af Interesfenterne i Sparekasserne, disse da have et saa godt Kjendskab til de Folk, mellem hvilke de